
Anonyymi ilmoituskanava oppilaille ilmoittaa opettajien epäasiallisesta käytöksestä tai ahdistelusta

Viime vuoden kouluterveyskyselyn mukaan kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista tytöistä noin joka toinen ja pojista noin joka kymmenes on kokenut seksuaalista häirintää. Viime aikoina uutisissa on noussut esiin järkyttäviä esimerkkejä siitä, miten epäasiallista käytöstä ja seksuaalista häirintää on kohdistunut lapsiin monissa eri piireissä. Lapset viettävät suuren osan ajastaan koulussa ja on välttämätöntä, että mahdollista epäasiallista käytöstä ja ahdistelua koulussa voidaan sekä ennaltaehkäistä että siihen puuttua tehokkaasti.

Epäasiallinen käytös tai ahdistelu voi olla kenen tahansa tekemää ja kehen tahansa kohdistuvaa. Työntekijöihin kohdistuvaan epäasialliseen käytökseen tai ahdisteluun puuttumiseen on työsuojelun myötä olemassa olevia malleja. Työntekijöillä on esimerkiksi mahdollisuus kertoa tapahtuneesta luotamuksellisesti työsuojeluvaltuutetulle, joka on lähtökohtaisesti tasavertaisessa asemassa heihin nähden. Aikuisen ja lapsen välinen suhde on kuitenkin perustavanlaatuisesti erilainen. Mikäli epäasiallista käytöstä tai ahdistelua kohdistuu koulun oppilaaseen, voi kynnys kertoa tästä aikuiselle olla hyvin korkea. Nykyisellään Helsingin oppilaitoksissa ei ole oppilaille käytössä anonyymiä ilmoituskanavaa, jossa voisi ilmoittaa kokemastaan epäasiallisesta käytöksestä tai ahdistelusta.

Puuttumisen kannalta epäasiallisen käytöksen ja ahdistelun raportoinnissa ensisijainen keino tulee jatkossakin olla omalla nimellä asiasta kertominen. Tämän myötä tapahtuneen yksityiskohtat voidaan selvittää ja tarvittaviin toimenpiteisiin ryhtyä niin tekijän kuin uhrin osalta. On kuitenkin ymmärrettävä, että kaikissa tilanteissa uhri ei ole kykeneväinen, halukas tai valmis kertomaan tapahtuneesta heti omalla nimellään.

Anonyymi ilmoituskanava toisi kouluille ja koko toimialalle tärkeää uutta tietoa häirinnän määrästä ja laadusta. Tämän tiedon pohjalta koulut ja toimiala voisi kohdistaa erityistä huomiota paikkoihin ja tilanteisiin, joissa epäasiallista käytöstä tai ahdistelua on raportoitu. Kouluissa voitaisiin esimerkiksi oppilaille tehostetusti viestiä olemassaolevista tukipalveluista ja niihin hakeutumisen väylistä. Mikäli tekijä nimetään ilmoituksen yhteydessä, voi koulun johto käydä yleisellä tasolla jo keskustelua tekijän kanssa ja kerrata aikuisen roolin ja vastuun kouluympäristössä. Parhaimmassa tapauksessa anonyymi ilmoituskanava voi toimia ensimmäisenä yhteydenottoväylänä, jonka jälkeen uhri rohkaistuu kertomaan asiasta myös nimellään ja saa tarvitsemansa tuen. Ilmoituskanavaan jätetyt ilmoitukset tulisi käsitellä moniammatillisesti koulun johdon ja oppilashuollon kesken, sekä kerätä ja jakaa niistä dataa myös toimialan käyttöön.

Ilmoituskanavan tekninen toteutus voitaisiin yhdistää myös pian voimaantulevan EU:n ns. Whistleblower-direktiivin velvoitteeseen laatia kaupungin työntekijöille anonyymi ilmoituskanava yleisen edun vastaisesta toiminnasta.

Yllämainitun perusteella me allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut esitämme, että Helsinki ottaa perusteen ja toisen asteen oppilaitoksissaan käyttöön anonyymin ilmoituskanavan, jolla koulun oppilaat voivat ilmoittaa heihin kohdistuneesta koulun henkilökunnan epäasiallisesta käytöksestä tai ahdistelusta.

Helsingissä 26.10.2022

Lemström Anna

Varajäsen

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä

(1 + 32 allekirjoitusta)

Gebhard Elisa

Valkama Meri

Niemelä Kimmo

Chydenius Jussi

Diarra Fatim

Kivelä Mai

Lindgren Minna

Alametsä Alviina

Austero Nita

Korkkula Vesa

Jungner Mikael

Haglund Mia

Nevanlinna Tuomas

Vepsä Sinikka

Majok Ajak

Muttalainen Sami

Pajula Matias

Thomas Coel

Hagman Sandra

Miettinen Nina

Arhinmäki Paavo

Kauppila Elina

Biaudet Eva

Kolehmainen Laura

Hiltunen Titta

Månsson Björn

Hagman Oona

Holopainen Mari

Yanar Ozan

Saxberg Mirita

Honkasalo Veronika

Koskela Minja